

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Отбасы тәрбие ошағы

ЖАРИЯЛАНДЫ
31.12.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/174230/

Бубенеева Анаргуль Каирбековна

СКО Айыртау ауданы

«Кирилловка орта мектебі»

КММ жанындағы шағын орталық.

Кіріспе

Отбасы – адамның алғашқы әлеуметтік орта, алғашқы тәрбие мектебі. Баланың өмірінде отбасының маңызы ерекше, себебі отбасында бала дүниені танып, тұлғалық қасиеттерді қалыптастырады. Отбасы тәрбие ошағы ретінде, балаға моральдық, адамгершілік құндылықтарды үйрететін негізгі институт болып табылады. Балабақшада балалар білім мен тәрбие алатын маңызды орын болса да, ата-аналар мен отбасы мүшелерінің рөлі өзгеріссіз қала береді. Отбасымен тығыз байланыста жұмыс істейтін балабақша тәрбиешілері баланың жеке тұлғасын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Бұл мақалада отбасының балабақшадағы тәрбие үдерісіндегі маңызы, баланың дамуына әсері және отбасымен байланыс туралы сөз болады.

1. Отбасының бала тәрбиесіндегі рөлі

Отбасы – баланың алғашқы әлеуметтік мектебі, сондықтан ата-аналардың тәрбие беру әдіс-тәсілдері баланың мінез-құлқы мен дүниетанымына тікелей әсер етеді. Балабақшаға барғаннан кейін де бала отбасының ықпалы мен тәрбиесін бойынан сезініп тұрады. Бала отбасының тәрбиелік ықпалы арқылы:

- Моральдық құндылықтарды меңгеру:** Моральдық құндылықтарды меңгеру баланың дамуының маңызды бөлігі болып табылады. Отбасында бала адамгершілік құндылықтарды, адалдықты, еңбекқорлықты, мейірімділік пен әділеттілікті үйренеді. Ата-аналар осы құндылықтарды өз үлгісімен көрсетіп, балаға дұрыс бағыт-бағдар береді. Балабақшада тәрбиешілер осы құндылықтарды баланың іс-әрекеттерінде, қарым-қатынасында әрі қарай

дамытуға көмектеседі. Баланың моральдық қасиеттері отбасында қалыптасатындықтан, ата-аналар мен тәрбиешілер арасындағы тығыз ынтымақтастық пен бірлескен жұмыс өте маңызды. Бұл жұмыс балаға өмірде дұрыс шешімдер қабылдау, әділдікке және мейірімділікке негізделген әрекеттерді үйретуге мүмкіндік береді.

- **Дұрыс тәртіп қалыптастыру:** Дұрыс тәртіп қалыптастыру баланың мінез-құлқы мен дамуына маңызды әсер етеді. Баланың тәртібі отбасы мүшелерінің арасындағы қарым-қатынасқа және ата-ананың балаға деген қатынасына тікелей байланысты. Егер отбасында жақсы тәртіп орнатылса, балаға дәл осы тәртіпті үйрету оңай болады. Баланың мінез-құлқы мен әрекеттері отбасындағы тәртіпке сай қалыптасып, бұл балабақшада да өз көрінісін табады. Отбасындағы дұрыс тәртіп баланың мәдениет пен тәрбие негіздерін үйренуіне, сондай-ақ оның әлеуметтік дағдыларының дамуына көмектеседі. Мұндай орта балаға дұрыс жолмен бағыт-бағдар беріп, оның жеке тұлға ретінде қалыптасуына негіз қалайды.
- **Эмоционалды қолдау:** Эмоционалды қолдау баланың дамуы үшін өте маңызды. Отбасындағы махаббат пен қолдау балаға өзіндік бағалауды, сенімділікті қалыптастырады. Ата-аналар баласының эмоционалды жағдайын бақылап, оның қажеттіліктерін түсініп, балабақшадағы тәрбиешілермен бірлесіп, балаға ерекше көңіл бөледі. Бұл баланың өзіне деген сенімділігін арттырып, эмоционалды тұрақтылығын қалыптастыруға көмектеседі. Эмоционалды тұрақтылықтың болуы балабақшада балалардың жақсы оқып, жаңа дағдыларды меңгеруіне әсер етеді. Баланың психологиялық қолдау алған ортасы оның оқуға деген ынтасын арттырып, әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

2. Балабақша мен отбасы арасындағы ынтымақтастық

Балабақша мен отбасының тығыз ынтымақтастығы баланың дамуына маңызды әсер етеді. Балабақша тәрбиешілері мен ата-аналар арасындағы қарым-қатынас баланың оқу процесін үйлестіруде және оның жеке тұлға ретінде дамуына көмектеседі.

- **Ата-аналармен кездесулер:** Ата-аналармен кездесулер балабақшада баланың тәрбие жағдайын талқылау және оны жақсарту үшін маңызды құрал болып табылады. Бұл кездесулер мен кеңестер ата-аналарға балаларының даму барысы туралы толық мәлімет алуға мүмкіндік береді. Балабақшада өткізілетін семинарлар арқылы ата-аналар тәрбие әдістері мен балалардың қажеттіліктерін түсініп, тиімді әдістерді таңдай алады. Тәрбиешілер мен ата-аналардың бірлесіп жұмыс істеуі балаға қажетті психологиялық және эмоциялық қолдау көрсетуге мүмкіндік береді. Бұл кездесулер баланың тәрбие процесінде ата-аналар мен тәрбиешілер арасындағы қарым-қатынасты

нығайтып, балаға дұрыс бағыт-бағдар беруге септігін тигізеді. Бірлескен жұмыс нәтижесінде баланың дамуы мен тәрбиесіне арналған стратегиялар үйлесімді болып, оның жақсы білім алуына және әлеуметтік дағдыларды меңгеруіне көмектеседі.

- **Ата-аналардың қатысуы:** Ата-аналар баласының балабақшадағы іс-шараларына, мерекелеріне қатысып, оның шығармашылық қабілеттері мен жетістіктерін бақылап отыра алады. Бұл қатысу ата-аналарға баланың дамуы туралы маңызды ақпарат алуға, оның қызығушылықтары мен қажеттіліктерін түсінуге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, ата-аналар мен тәрбиешілер арасындағы тығыз байланыс баланың дамуын қолдауға, оның әлеуметтік және эмоционалдық жағдайына назар аударуға мүмкіндік туғызады. Ата-аналардың қатысуы балабақшадағы тәрбиелеу процесін тиімді етіп, баланың өзін-өзі көрсетуі мен әлеуметтенуіне ықпал етеді.
- **Әлеуметтік бейімделу:** Бала балабақшаға келгенде алғаш рет топтық ортаға түседі. Отбасы мен балабақша арасындағы ынтымақтастық балаға ұжымдық ортаға бейімделуге, жаңа қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыруға көмектеседі. Отбасы мен тәрбиешілердің бірлескен жұмысы балаға топта өзін сенімді сезінуге және жаңа жағдайға ыңғайлануға ықпал етеді.

3. Отбасы тәрбие үдерісінде балабақша тәрбиешілерінің рөлі

Балабақша тәрбиешілері отбасы мен қоғам арасында баланың дамуына қажетті құндылықтарды, дағдыларды жетілдіретін алтын көпір қызметін атқарады. Балабақша тәрбиешісі баланың өміріндегі маңызды тұлға ретінде:

- **Қолайлы тәрбие ортасын құру:** Балабақша тәрбиешісі баланың эмоционалды, интеллектуалды, әлеуметтік дамуына ықпал ете отырып, оған қажетті тәрбие мен білімді ұсынады. Балабақшадағы оқу бағдарламасы, тәрбие әдістемесі отбасы тәрбиесімен үйлесімді түрде жұмыс істеуге бағытталған.
- **Тәрбиелік сабақтар мен іс-шаралар:** Тәрбиешілер түрлі шығармашылық сабақтар, іс-шаралар өткізе отырып, балалардың қызығушылығын арттырады, олардың әлеуметтік қарым-қатынас дағдыларын дамытады. Бұл іс-шараларға ата-аналарды тарту арқылы тәрбие үрдісінің тиімділігін арттыруға болады.
- **Баланың жеке ерекшеліктерін ескеру:** Тәрбиешілер баланың жеке психологиялық ерекшеліктерін, оның оқу мен даму қарқынын ескере отырып жұмыс істейді. Бұл орайда ата-аналармен тығыз байланыс орнатып, баланың үй жағдайы туралы толық ақпарат алуға болады.

4. Отбасы мен балабақша арасындағы сенімді байланыс

Отбасы мен балабақша арасындағы сенімді байланыс баланың дамуы мен

психоәлеуметтік жағдайына маңызды ықпал етеді. Егер ата-аналар мен тәрбиешілер бір-бірімен тығыз байланыс орнатып, баланың дамуындағы қиындықтарды бірлесе шешсе, онда бала балабақшада жақсы нәтиже көрсетіп, өзін сенімді әрі жайлы сезінеді. Ата-аналар мен тәрбиешілер баланың даму кезеңдерін бақылап, оның қажеттіліктері мен қиындықтарын уақытында байқап, оған қажетті көмек көрсетеді. Бұл өз кезегінде баланың тұлғалық дамуына, эмоциялық және әлеуметтік қабілеттерінің қалыптасуына ықпал етеді. Сондай-ақ, отбасы мен балабақша арасындағы сенімді қарым-қатынас бала үшін қауіпсіз әрі қолайлы орта қалыптастырып, оның өміріндегі өзгерістерді жеңілдетеді. Мұндай байланыс балаға қолдау көрсетіп, оның күнделікті өмірінде тұрақтылық пен сенімділік сезімін арттырады, бұл оның өз-өзіне деген сенімін және дамуын нығайтады.

Қорытынды

Отбасы – баланың тәрбиесінде және дамуының алғашқы негізі болатын орта. Отбасы мен балабақша арасындағы бірлескен жұмыс баланың дамуына жағымды әсер етеді. Отбасындағы тәрбие мен балабақшадағы білім мен тәрбие үдерісі бір-бірін толықтырып, баланың қоғамда өзін-өзі дұрыс танытуына мүмкіндік береді. Бала үшін ең маңыздысы – бұл ата-аналары мен тәрбиешілерінің бірлесе отырып, оның тәрбие мен білім алуына ықпал етуі. Осылайша, отбасы – тәрбие ошағы ретінде, баланың толыққанды дамуының негізі болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Исабеков А. Е. Бала тәрбиелеудегі отбасы мен балабақша сабақтастығы//Уральский научный вестник.
2. Макенова Ж. Б., Нургалиева Н. Н. Балабақша мен отбасы қарым-қатынасының замануи мәселелері
3. Біртұтас тәрбие бағдарламасы.
4. Ешенгазина А. С. ТҰЛҒАНЫҢ ҚҰНДЫЛЫҚТЫҚ БАҒЫТТЫЛЫҒЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕРІ. – 2020